

Zápis z 9. zasedání
Kolegia expertů k výkonu rozsudků ESLP
konaného dne 5. září 2023

Dne 5. září 2022 se na Ministerstvu spravedlnosti („MSP“) konalo 9. zasedání Kolegia expertů k výkonu rozsudků Evropského soudu pro lidská práva a provádění Evropské úmluvy o lidských právech (dále jen po řadě „Kolegium“, „Soud“ a „Úmluva“), poradního orgánu vládního zmocněnce pro zastupování České republiky před Soudem.

(...)

UWE PROTI ČESKÉ REPUBLICĚ
(ROVNOST ŽEN A MUŽŮ V ODMĚŇOVÁNÍ A ZASTOUPENÍ V ŘÍDÍCÍCH ORGÁNECH SPOLEČNOSTÍ)

Zástupkyně KVZ E. HRONOVÁ představila problematiku s odkazem na její podrobnější rozbor v podkladech. Upozornila na dynamický vývoj v evropské legislativě, která může při řádné transpozici mít kladný vliv na výkon rozhodnutí. Směrnice o transparentním odměňování má potenciál zajistit plnou implementaci rozhodnutí *UWE proti ČR* v bodu transparentnosti odměňování. Vyjádřila v této souvislosti pochvalu zástupcům ÚV a MPSV, kteří výrazně napomohli vyjednání této směrnice během českého předsednictví. Schválení směrnice o genderové vyváženosti ve správních a dozorčích radách sice nepřináší povinnost zavádět „tvrdé“ kvóty, ale přichází s důležitým impulsem v této problematice a vyžaduje opatření, která jsou plně v souladu s projednávaným rozhodnutím. Vláda dále na konci roku 2022 schválila Akční plán rovného odměňování. Jedná se o první dokument, který systematicky řeší tento problém. Oba dotčené rezorty jsou velmi aktivní v přípravě transpozic.

Dále zástupkyně KVZ okomentovala negativní vývoj v průměrném rozdílu mezi odměnami žen a mužů („*gender pay gap*“) v minulém roce. Za pandemii covidu-19 došlo k optickému zlepšení situace, které však bylo paradoxně způsobeno neúměrným dopadem pandemie na ženy, které byly nečíslně vytlačeny z pracovních pozic na hlavní pracovní poměr do jiných forem výkonu pracovní činnosti, které se nezapočítávají do statistik. Vývoj ovlivnilo také vysoké zastoupení žen ve zdravotnických a pečovatelských profesích, které měly z důvodu mimořádných odměn dočasně nestandardně vysoké příjmy. Nyní je *gender pay gap* zpět z „*covidových*“ přibližně 15 % (údaj za rok 2021) na 17,8 % (údaj za rok 2022). Uvedla závěrem, že v současné chvíli MPSV pracuje na dvou konkrétních opatřeních, která budou součástí transpozice směrnice o transparentnosti odměňování, ale je nezbytné je promítnout do právního řádu dříve. Směrnice jako celek si totiž vyžádá i technicky či legislativně náročnější opatření, jejichž příprava bude patrně trvat delší dobu. Zakotvení nicotnosti doložek mlčenlivosti o výši příjmu a zveřejňování rozpětí nástupní mzdy, které ministr M. Jurečka přislíbil předložit vládě v termínu do konce roku 2023, je tak žádoucí provést co nejdříve.

Zástupkyně MPSV M. ŠTĚPÁNKOVÁ ŠTÝBROVÁ potvrdila snahu nepodcenit situaci a informovala o nedávném prvním jednání k transpozici směrnice, která se tématu bude věnovat. Novelu zahrnující nicotnost doložek mlčenlivosti o výši příjmu a zveřejňování rozpětí nástupní odměny, jakož i zavedení mzdových předpisů v podnicích, je v plánu předložit vládě na jaře příštího roku s plánovanou účinností od roku 2025. Uvedla, že návrh novely chce mít MPSV připravený do konce roku 2023. Poukázala dále na to, že trendy ukazují, že zatím nejsme na nejlepší cestě, a že nerovnost v odměňování žen a mužů má i širší socioekonomický dopad s důsledky, na které již poukázala zástupkyně Senátu M. HORSKÁ. Upozornila na dlouhodobý projekt na MPSV *Rovná odměna*, v rámci něhož se pracuje na podpůrných opatřeních, jakými je např. osvěta zaměstnavatelů.

Zástupkyně ÚV K. KABZANOVÁ doplnila, že k transpozici směrnice o genderové vyváženosti v dozorčích a správních radách bylo připraveno paragrafové znění, které by mělo být předloženo do mezirezortního připomínkového řízení ke konci září, a vláda by o něm tak měla jednat příští rok. Tato směrnice samotná nevyřeší problém, který je v rozhodnutí ÚWE České republiky vytýkán. Dochází však současně k revizi Strategie rovnosti žen a mužů 2021–2023 a počítá se s novými opatřeními i v oblasti zastoupení žen ve vedení obchodních společností. Zástupkyně ÚV poděkovala KVZ za návrhy na revize opatření a vyjádřila naději, že i Strategie může přispět k odstranění existujících překážek.

Závěry:

Kolegium uvítalo zprávu MPSV o plánu předložit na jaře 2024 novelu zákoníku práce a zákona o zaměstnanosti s třemi výše uvedenými opatřeními v oblasti transparentnosti odměňování. Vyjádřilo dále podporu pracím na transpozici směrnic a upozornilo i na potřebu přijmout opatření nad rámec plánovaných transpozic evropské legislativy k tomu, aby byl problém adekvátním způsobem řešen. Kolegium se bude přijímáním potřebných opatření zabývat na dalších zasedáních.

V Praze dne 5. září 2023